

Tài chính Phát triển

Bài 7: Chuyển đổi số và hệ thống tài chính

Nguyễn Xuân Thành

FSPPM, 26/5/2022

Chuyển đổi số trong hệ thống tài chính

- Số hóa các dịch vụ tài chính truyền thống trong tương tác với khách hàng (front-end)
Ví dụ:
 - Internet banking
 - Mobile banking
- Số hóa các hoạt động nội bộ (back-end)
Ví dụ:
 - Core banking
 - Data lake
- Tạo các dịch vụ, sản phẩm tài chính mới trên nền tảng số (fintech)
Ví dụ:
 - E-wallets, mobile money
 - P2P lending
 - Crypto currencies

Chuyển đổi số: Lợi ích đem lại cho khách hàng

- Giao dịch không tiếp xúc (contactless transactions)
 - QR code, e-wallet thay thế debit/credit cards
- Cá nhân hóa (personalization)
 - Cung ứng dịch vụ đúng theo sở thích cá nhân của khách hàng với độ chính xác cao
- Hệ sinh thái về phong cách sống (lifestyle ecosystem)
 - Khách hàng tiếp cận với một sự kết hợp giữa dịch vụ ngân hàng và dịch vụ thương mại phi ngân hàng
- Quản lý danh mục đầu tư và thanh toán hóa đơn một cách tối ưu (optimized portfolio and billing management)
 - Quản lý mọi hoạt động gửi tiết kiệm, đầu tư và thanh toán trên một nền tảng hợp nhất
- Chi phí thấp hơn, suất sinh lợi hấp dẫn hơn (better pricing)
 - Khách hàng chịu chi phí giao dịch (quản lý tài khoản, chuyển tiền) thấp hơn, suất sinh lợi cao hơn nhờ tiết kiệm chi phí chi nhánh/nhân viên
- Dịch vụ khách hàng thông minh
 - Dùng công nghệ AI để xử lý yêu cầu của khách hàng

Super App

- Lifestyle** – Tích hợp các dịch vụ của chính NH

Rạp phim Nhà hát	Đi lại	Nhà hàng	Mua sắm	Thể thao
---------------------	--------	----------	---------	----------
- Marketplace** – Dịch vụ từ hàng loạt các đối tác

Bán lẻ online	Chăm sóc sức khỏe	Giao hàng	Thuê xe	Giải trí	Giáo dục	Giúp việc	Thú nuôi
---------------	-------------------	-----------	---------	----------	----------	-----------	----------
- Bonuses** – Hoàn tiền, điểm thưởng

Quản lý hoàn tiền, tiền thưởng, điểm thưởng, dặm thưởng	Hoàn tiền đối với các dịch vụ lifestyle	Chương trình đặc biệt hoàn tiền trên 30%	Kế hoạch trả góp
---	---	--	------------------
- Junior banking** – Ngân hàng cho trẻ

Dịch vụ ngân hàng cho trẻ em từ 7 tuổi	Giới hạn giao dịch và kiểm soát chi tiêu	Giao việc và thưởng nếu hoàn thành	Định vị trẻ	Truyện trẻ em	Dịch vụ trẻ em
--	--	------------------------------------	-------------	---------------	----------------
- Payments & Transfers** – Thanh toán chuyển tiền

Mobile money	E-wallet	Dịch vụ công	Thanh toán tự động	Thanh toán QR code
--------------	----------	--------------	--------------------	--------------------
- Daily Banking** – Ngân hàng hàng ngày

Sao kê chi tiết	Thống kê phân tích chi tiêu	Hỗ trợ chat 24/7	Apple Pay, Samsung Pay, Google Pay
-----------------	-----------------------------	------------------	------------------------------------
- Ecosystem** – Hệ sinh thái tài chính

Đầu tư chứng khoán	Quản lý tài sản	Bảo hiểm	Doanh nghiệp
--------------------	-----------------	----------	--------------
- Artificial Intelligence** – AI

Trợ lý AI	Cá nhân hóa	Big data	Machine learning	Biometrics
-----------	-------------	----------	------------------	------------

Fintech và ngân hàng số

Ngân hàng số hoàn toàn	Ngân hàng số nằm trong NHTM
Dẫn dắt bởi fintech	Ngân hàng chuyển đổi số
Hợp tác giữa fintech và NHTM	Hợp tác giữa fintech và NHTM
Liên kết với các đối tác thương mại	Liên kết với các đối tác thương mại
Việt Nam	
Thiếu vắng định danh điện tử (e-KYC) toàn quốc	
Các NHTM tự phát triển mảng NH số	
NHNN chưa có lộ trình về cấp phép ngân hàng số hoàn toàn	

Ngân hàng số hoàn toàn: không có sự hiện diện vật lý và 100% các dịch vụ ngân hàng được cung cấp trực tuyến trên nền tảng số.

Thách thức tạo lợi nhuận (Monetization)

Ngân hàng số hoàn toàn đang nổi lên trên toàn cầu

- Nhưng mới chỉ có rất ít đạt lợi nhuận dương

Nguồn: FT Partners fintech industry research 'The Rise of Challenger Banks: Are the Apps Taking Over?', T1/2020

Ngân hàng số trong khu vực Đông và Đông Nam Á

- **Hong Kong:** đã cấp phép cho 8 Virtual Banks (2019)

– **Mox:** SCBHK; PCCW HKT; Ctrip

– **Livi:** BoCHK; JD Digits; Jardines

– **ZA:** ZhongAn Online; Sinolink

– **WeLab:** WeLab Holdings

– **Ant Bank:** Ant Financial

– **Fusion Bank:** Tencent, ICBC Asia, Hillhouse Capital

– **Airstar Bank:** Xiaomi; AMTD

– **PAO Bank:** Ping An

Không một ngân hàng số nào chỉ do một mình NHTM truyền thống đầu tư và tất cả đều có fintech tham gia đầu tư.

- **Singapore:** cấp phép cho 4 Digital Banks (2020)

➤ Digital Full Bank

➤ Digital Wholesale Bank

Không có ngân hàng nào trong số này là thuộc NHTM truyền thống.

Ngân hàng số ở Việt Nam

Ngân hàng số nằm trong NHTM

timo+

Timo gọi mình là ngân hàng số ở Việt Nam

- Global Online Financial Solutions (GOFS)
 - Cung cấp dịch vụ ngân hàng số Timo
- Hợp tác với một NHTM
 - Nền tảng Timo dưới sự “bảo trợ” của một NHTM
 - Tài khoản
 - Thẻ (nội địa và mastercard)
 - Vay thấu chi, trả góp với mastercard
- GOFS ban đầu hợp tác với VP Bank, rồi chuyển sang hợp tác với Vietcapital Bank (9/9/2020)

- NHTM triển khai nền tảng ngân hàng số dựa vào sử dụng tư vấn

Tư vấn BACKBASE

Thách thức về quản lý nhà nước

- e-KYC quốc gia
- Khung quản lý theo kiểu sand-box
- Phối hợp bộ ngành

Thách thức về quản trị kinh doanh

- Dung hòa văn hóa ngân hàng truyền thống và văn hóa startup công nghệ
- Đầu tư CSHT công nghệ
- Hợp tác với fintech
- Liên kết với các đối tác thương mại

Thách thức: An ninh mạng

- Tấn công mạng và data breach tác động tới cả ngân hàng truyền thống và ngân hàng số, nhưng tác động tới ngân hàng số là lớn hơn nhiều vì các sản phẩm/dịch vụ được cung cấp trực tuyến
- Thách thức của mô hình quản lý rủi ro
 - Cân bằng giữa tính đơn giản/thuận tiện của nền tảng số và ứng dụng di động với yêu cầu bảo vệ dữ liệu và an ninh mạng
- Dữ liệu đám mây (cloud)
 - Cloud First strategy
- Quản lý bằng blockchain
 - Data tracking
- Bảo vệ mạng tự động bằng AI
 - Nhận diện các kiểu hành vi tích cực và kiểu hành vi gian dối, từ đó đưa ra cảnh báo và phương án phòng vệ chủ động

